

Meetnet vlinders

Juni 2021

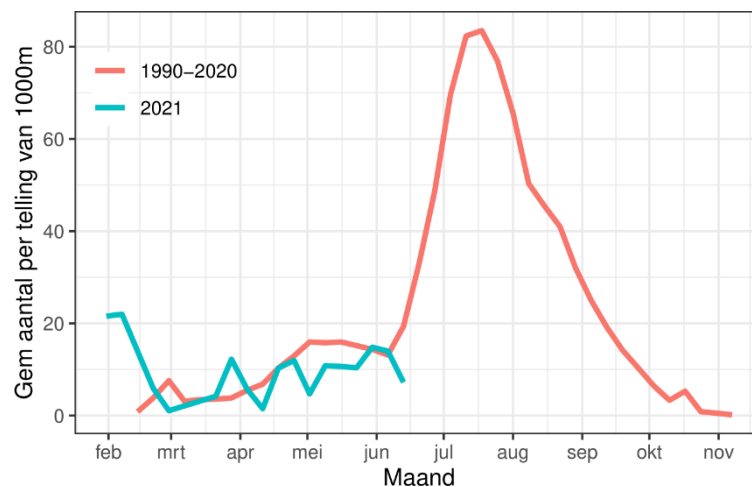
Beste teller,

Ondanks het prachtige weer van de laatste weken waren er toch weinig vlinders. En bovendien zitten we nu midden in de junidip. Maar het goede nieuws is: we zijn er bijna uit.

Aantal vlinders

Eigenlijk was het niet zo slecht met de vlinders dit voorjaar: als het éven warm was, schoten de aantallen omhoog. Maar de aanhoudende kou maakte het zelfs voor de meest geharde vlinders een moeilijk voorjaar, en uiteindelijk hebben we duidelijk minder vlinders kunnen tellen dan normaal.

Daarnaast zitten we nu midden in de junidip: het moment (van oudsher in juni, maar de laatste jaren steeds vaker al eind mei) dat de voorjaarsvlinders al weg zijn, maar de zomervlinders nog niet uit de pop gekomen zijn. Er zijn dan even simpelweg weinig vlinders die kunnen vliegen. Gelukkig is de junidip nu vrijwel voorbij, want de eerste grote dikkopjes en bruine zandoogjes zijn al gesignaleerd. Dat betekent dat de meeste tellers de komende weken een flinke stijging van het aantal vlinders op hun route mogen verwachten, want juist deze vlindersoorten stuwen de aantallen flink de hoogte in.

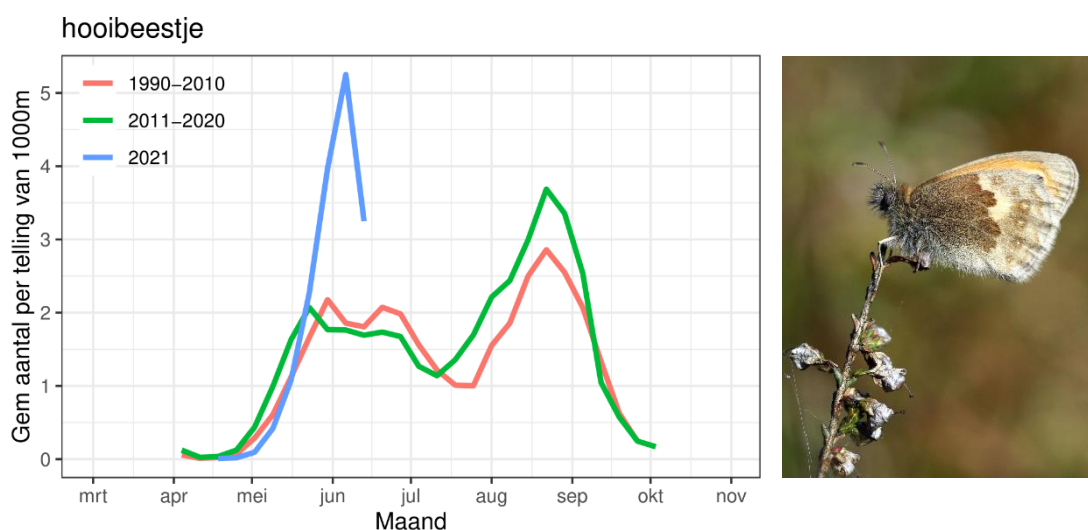

Hoe ging het met onze voorjaarsvlinders?

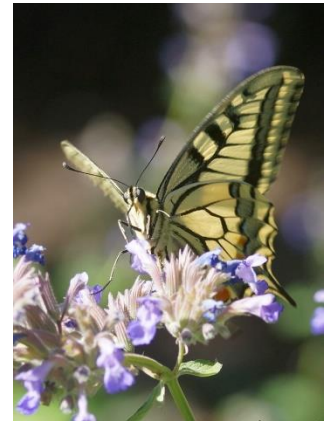
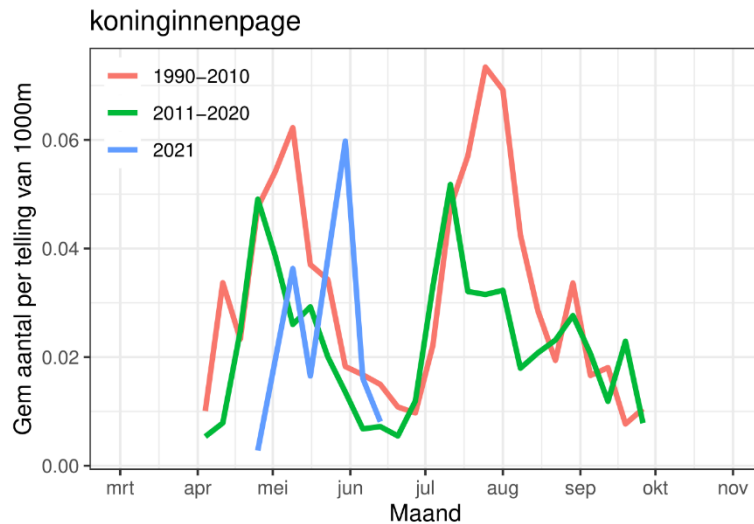
Nu de zomervlinders bijna gaan vliegen, is het moment gekomen om terug te kijken naar dit voorjaar: welke soorten deden het goed, en welke deden het slecht?

Beter dan gemiddeld	Ruwweg even goed	Slechter dan gemiddeld
Bruin blauwtje Grote vos Hooibeestje Oranjetipje	Aardbeivlinder Atalanta Citroenvlinder Dagpauwoog Gehakkelde aurelia Icarusblauwtje Klaverblauwtje koninginnenpage	Argusvlinder Bont dikkopje Bont zandoogje Boomblauwtje Boswitje Bruin dikkopje Bruine vuurvlinder Groentje Groot koolwitje Klein geaderd witje Klein koolwitje Kleine parelmoervlinder Kleine vos Kleine vuurvlinder Landkaartje Veldparelmoervlinder

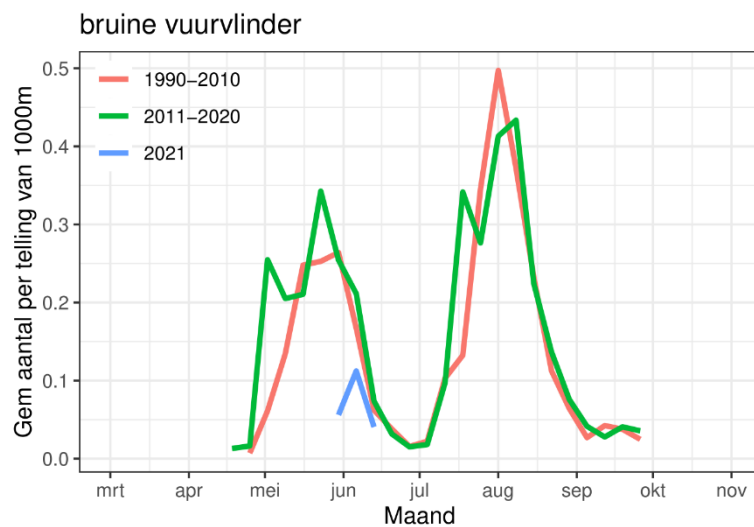
Helaas is de lijst met soorten die het slechter deden dan gemiddeld dit voorjaar veel langer dan de lijst met soorten met een goed voorjaar. Laten we een paar soorten nader bekijken.

Het hooibeestje kan goed tegen droogte en heeft dan ook geprofiteerd van de droge zomers van de afgelopen jaren. Bovendien begon hij pas te vliegen toen de ergste kou uit de lucht was. Uiteindelijk hadden we begin juni twee keer zo veel hooibeestjes als gemiddeld. Ook nu in de junidip vliegen ze nog en ze horen tot de talrijkste vlinders de afgelopen week. Dat zal snel voorbij zijn als de grote dikkopjes en bruine zandoogjes op stoom komen. In augustus volgt de tweede generatie van het hooibeestje.

De koninginnenpage was dit jaar weken later dan normaal, maar de aantallen waren uiteindelijk redelijk op peil. Inmiddels is de vliegtijd wel voorbij, al vliegen er nog steeds hier en daar wat oude exemplaren rond. De tweede generatie zal ook wel wat later zijn, we verwachten de piek eind juli of begin augustus.

Weinig en laat: het was geen best voorjaar voor de bruine vuurvliinder. Hij ging de laatste jaren al achteruit, maar de koude lente maakte de zaak er niet beter op. Het is ook een soort die in Noord-Nederland de noordgrens van zijn areaal heeft, wat al aangeeft dat hij het liever koud dan warm heeft. Hopelijk herstelt de populatie weer in de tweede generatie deze zomer.

Het nieuwe invoerportaal

Omdat we sommige vragen blijven terugkeren, een kort overzicht van de oplossingen voor sommige problemen.

- Datum en tijd niet in te vullen op Apple Mac computers met als browser Safari. Helaas blijft dit een lastig probleem, vooral omdat het op sommige Mac's wel goed gaat, bij sommige is op te lossen door een andere browser (bv. chrome of firefox) te gebruiken, maar bij sommige andere gebruikers helpt dat ook niet. Dat maakt het erg moeilijk op te lossen: op de testcomputer die we hebben deed zelfs safari het. Maar we blijven zoeken.
- Bij routes met veel secties zijn de hoogste secties niet zichtbaar. Dat komt omdat het scherm te klein is om alle secties te laten zien. De hogere secties kunnen zichtbaar worden gemaakt via verschillende manieren:
 - Onderaan het scherm is een horizontale schuifbalk. Daarmee kun je naar rechts schuiven. De hogere secties worden dan zichtbaar, maar aan de linkerkant van het scherm verdwijnt juist weer tekst.
 - De lettergrootte verkleinen (dan past er simpelweg meer op een pagina). Dit kan op windows-computers door de CTRL toets in te drukken en tegelijk aan het muiswiel te draaien. De letters worden dan groter of kleiner.
 - Heeft u een grote monitor? Daar zal de tekst er ook vaak groot wel op passen. Zo'n monitor valt ook te koppelen aan een laptop, meestal het makkelijkst via een hdmi-kabel (die ook in de televisie past).
- Ik kan de tellingen van mijn medetellers niet zien. Dit zijn te zien door op het blauwe 'vergrootglasje' naast de datum te klikken:

Eerdere bezoeken					
Route: 853, Renkumse Beek 2		2020			
Afgerond	Datum	Starttijd	Eindtijd	Duur	
✓	2020-03-17	13:40	14:05	00:25	Q
✓	2020-03-27	14:40	15:10	00:30	Q

U kunt dan de tellingen per soort en per sectie zien:

Waarnemingen																				
Soort	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
dagpauwoog	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2	1	-	-	-	-	1	1	-
kleine vos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Alleen de hoofdteller van een route kan de tellingen van andere tellers ook aanpassen.

- Wel geteld, niets gezien. Of: waarom je twee keer op Opslaan moet drukken. Dit leidt nog wel eens tot verwarring: wat moet je doen als je wel geteld, maar niets gezien hebt? Op de pagina met de aantallen per sectie voer je niets in. Heb je nectarplanten of hommels geteld? Zet het schuifje dan om en voer die gegevens wel in (ook als je er geen gezien hebt):

☐ Dagactieve nachtvlinders

☒ Nectarplanten
Klassen:
1: weinig 1-10 per sectie
2: regelmatig 11-50 per sectie
3: veel 51-500 per sectie
4: zeer veel meer dan 500 per sectie

☐ Hommels onbekend

Waarnemingen opslaan

Waarnemingen opslaan

Druk dan onderaan de pagina op 'Waarnemingen opslaan'. Maar je bent er nu nog niet!

Je komt op een pagina die er zo uit ziet:

Tellingen	
Telling	Waarnemingen
Dagvlindertelling	Wel geteld (niets gezien)
Dagactieve Nachtvinders	Niet geteld ☐
Nectarplanten	Niet geteld ☐
Hommels Onbekend	Niet geteld ☐

Aanvullende vragen	
Aanvullende vraag	Antwoord
Geen aanvullende vragen	

Beheer ☐

(schuif naar rechts wanneer er beheer heeft plaats gevonden)

Opslaan

In dit geval is alleen naar de dagvlinders gekeken, en staat de Dagvlindertelling op 'Wel geteld (niets gezien)'. Als je wel vlinders gezien hebt, staat hier het aantal vlinders weergegeven.

Altijd belangrijk (ook als je wel vlinders hebt gezien) is onderaan deze pagina altijd op 'Opslaan' te drukken. Doe je dat niet, dan blijft er een zwart kruisje in het overzicht van je routes staan: je moet immers bevestigen welke soortgroepen je geteld hebt.

✓	2021-04-21	15:19	15:32	00:13	🔍	Waarnemingen	📷	✎	🗑️
✓	2021-04-21	15:33	15:41	00:08	🔍	Waarnemingen	📷	✎	🗑️
✗	2021-05-14	12:00	12:10	00:10	🔍	Waarnemingen	📷	✎	🗑️

Mocht je het vergeten zijn en in het overzicht zo'n zwart kruisje zien, dan kun je op 'Waarnemingen' klikken en nogmaals bevestigen dat je wel geteld, maar niets gezien hebt. Overigens gebeurt dit ook als je de tweede keer niet bevestigd welke groepen je bekeken hebt. Controleer dus af en toe of er niet een zwart kruisje voor een telling staat, want dan ben je dat vergeten.

Vliegtijden soortgerichte routes

Nu de junidip bijna voorbij is zullen de zomervlinders snel gaan vliegen. Een aantal soorten verwachten we al snel. Deze soorten moeten in ieder geval 3 keer geteld worden in de topvliegtijd, dat is de dikste en net wat minder dikke balkjes in de dagvlinderverwachting. Die vindt u hier:

<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/vlinders-kijken/verwachte-vliegtijden-dagvlinders/>

Maar per gebied kan de vliegtijd flink verschillen, dus kijk vooral op uw eigen route!

Volgens onze berekeningen ligt de top van de vliegtijd van deze soorten dit jaar als volgt:

Bosparemoervlinder: 24 juni-4 juli

Duinparemoervlinder: 20 juni-16 juli

Kleine ijsvogelvlinder: 25 juni-15 juli

Heideblauwtje: 1-20 juli

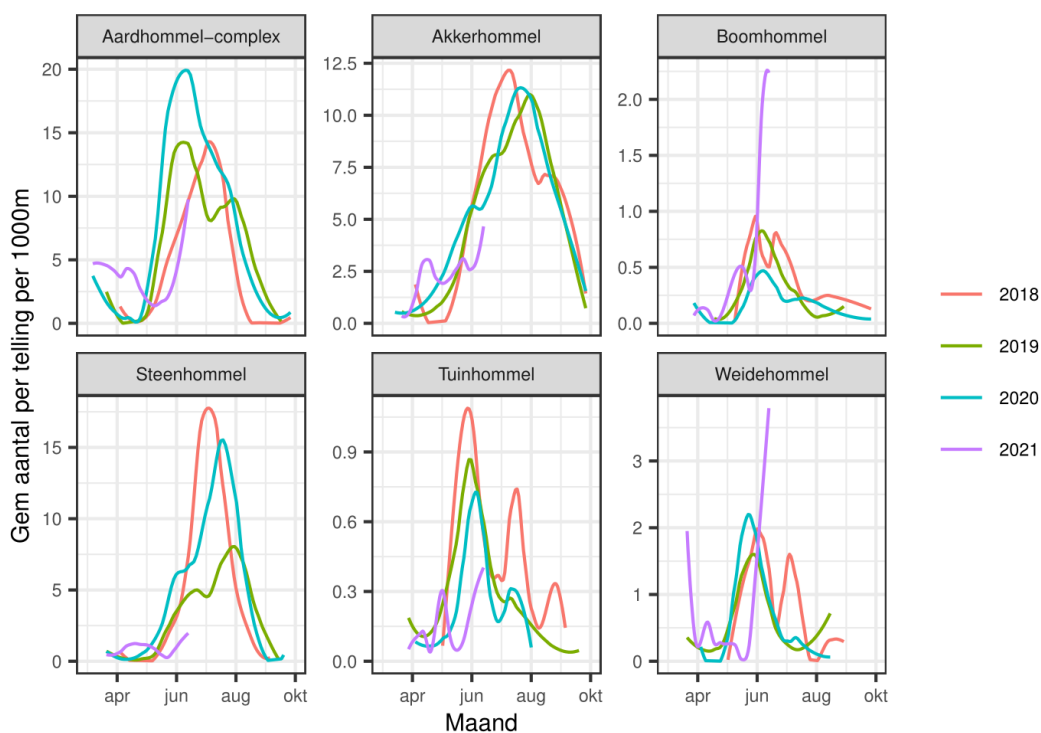
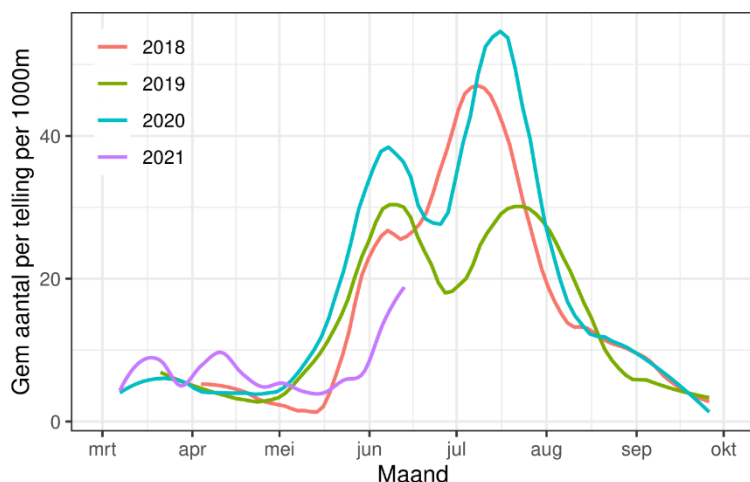
Bruine eikenpage: 1-20 juli

Het hommelaar 2021 tot nu toe

Dit is de eerste keer in 2021 dat we de telgegevens van de hommels bekijken, dus een mooi moment om te zien hoe het jaar tot nu toe is geweest. 2021 kende een rustig begin, waarbij veel tellers door het koude voorjaar vooral zaten te wachten tot ze eindelijk konden gaan tellen. De gemiddelde aantallen over de eerste maanden van dit jaar zijn wel vergelijkbaar met die van de voorgaande jaren. Dus als zowel hommels als tellers naar buiten konden, waren de aantallen wel vergelijkbaar met die in voorgaande jaren. De aantallen kabbelden op die manier voort gedurende de maand mei.

Ondertussen zien we in de grafieken bevestigd wat we in het veld ook gezien

hebben: het seizoen loopt 2 tot 3 weken achter in vergelijking met voorgaande jaren. Vanaf begin juni laat de grafiek met de gemiddelde aantallen hommels een sterk stijgende lijn zien, vergelijkbaar met zoals dat de afgelopen jaren half mei gebeurde. Met het mooie weer zijn de hommels echt op stoom gekomen en ook de mannetjes zijn inmiddels tevoorschijn gekomen.

Boomhommels, weidehommels en koekoekshommels

We zien dat niet bij alle getelde soorten in gelijke mate. Vooral weidehommel en boomhommel laten een zeer hoge piek zien in de eerste weken van juni. Zelfs duidelijk hoger dan de afgelopen jaren. Daarbij moeten we wel in gedachten houden dat die twee soorten net als elk jaar minder talrijk zijn dan die van de aardhommelgroep, steenhommel en akkerhommel. In het veld hebben wijzelf afgelopen week hetzelfde kunnen zien: grote aantallen weidehommels en boomhommels. Maar daarnaast ook opeens veel mannetjes grote en vierkleurige koekoekshommel. Voor de mensen die zelden een koekoekshommel zien, is dit het moment om goed op te letten op de bloeiende nectarplanten van dit moment. We zijn benieuwd hoe jullie ervaringen zijn.

Voor de steenhommel ligt de piek meestal net ietsje later in het jaar. De grafiek van de steenhommel kabbelt dan ook nog rustig voort. We hebben zelf nog geen mannetjes steenhommel gezien en het is afwachten wanneer de aantallen van die soort gaan stijgen. Al met al is het een spannend jaar vanwege deze afwijkingen ten opzichte van de voorgaande jaren en het is interessant om te volgen hoe het verder verloopt.

Wilt u ook uw ervaring delen met andere tellers?

Heeft u leuke ervaringen op uw route en wilt u die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag uw verhaal. Stuur het naar meetnet@vlinderstichting.nl.

Contact

Mocht u contact met ons willen, dan kunt u ons altijd bellen of e-mailen.

Landelijk Meetnet Vlinders
Chris van Swaay
José Kok, Kars Veling en Kim Huskens
Tel.: 0317 467346
meetnetten@vlinderstichting.nl

Hommelmeetnet: Johan van 't Bosch
Meetnethommels@naturalis.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Vlinders. Mocht u geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kunt u de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij Instellingen de optie Nieuwsbrief abonnement op nee te zetten.